

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

26 Nisan 2026 tarihinde Hakkari'nin Şemdinli ilçesine bağlı Yufkalı (Nêrduşe) köyü Korgan mezrasında meydana gelen olayda, 8 yaşındaki Osman Taş'ın (Welat) derme çatma bir köprüden geçmeye çalışırken dereye düşerek kaybolması; basit bir kaza olarak değerlendirilemeyecek, kamusal yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğine ilişkin ciddi soru işaretleri doğuran yapısal bir sorundur. Arama çalışmalarının gün boyu sürmesine rağmen sonuç alınamaması ve karanlığın çökmesiyle birlikte arama faaliyetlerinin gece saatlerinde durdurulmuş olması, sürecin etkinliği, sürekliliği ve kriz yönetim kapasitesi açısından kamuoyunda derin bir güvensizlik ve endişe yaratmıştır. Bu durum, yaşam hakkının korunmasına ilişkin pozitif yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğinin sorgulanmasını zorunlu kılmaktadır.

Yaşam hakkı, hem Anayasa'nın 17'nci maddesi hem de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2'nci maddesi kapsamında devlete yalnızca ihlallerden kaçınma değil; aynı zamanda öngörülebilir risklere karşı önleyici tedbirler alma, etkili ve kesintisiz arama-kurtarma faaliyetleri yürütme ve olay sonrasında etkili idari ve adli mekanizmaları işletme yükümlülüğü yüklemektedir. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 6'ncı ve 19'uncu maddeleri uyarınca ise çocukların yaşam ve korunma hakkı, güçlendirilmiş bir kamusal sorumluluk alanı olarak düzenlenmiştir. Bu bağlamda, yerleşim alanı içerisinde aktif kullanılan bir dere geçişinde güvenli altyapının bulunmaması, uyarı ve koruyucu sistemlerin tesis edilmemiş olması ve risklerin bertaraf edilmemesi; idarenin öngörülebilir tehlikelere karşı önlem alma yükümlülüğünü açık biçimde ihlal etmektedir.

Arama-kurtarma faaliyetlerinin kapsamı, zamanlaması ve sürekliliği doğrudan yaşam hakkıyla bağlantılıdır. Özellikle ilk saatlerin hayati olduğu bu tür vakalarda, arama faaliyetlerinin gece saatlerinde durdurulması; yalnızca teknik bir tercih değil, doğrudan sonuç doğurabilecek kritik bir idari karardır. Gece aramasına uygun ekipman ve personel kapasitesinin neden devreye alınmadığı, alternatif yöntemlerin neden kullanılmadığı ve bu kararın hangi risk değerlendirmesine dayandığı açıklığa kavuşturulmalıdır.

Bu olay, aynı zamanda yerel yönetimler ile merkezi idarenin altyapı güvenliği, denetim ve önleyici kamu hizmeti üretme konularındaki sorumluluklarını da görünür kılmaktadır. Yerleşim yerleri arasında geçişi sağlayan bir köprü'nün "derme çatma" nitelikte olması; çevresinde koruyucu bariyerlerin, uyarı levhalarının ve aydınlatma sistemlerinin bulunmaması; kamu hizmetinin gereği gibi yerine getirilmediğini, denetim mekanizmalarının etkisiz kaldığını ve ihmalin yapısal olduğunu göstermektedir. Bu ihmal zinciri, yalnızca yerel düzeyde değil, merkezi

idarenin planlama, denetim ve kaynak tahsis politikaları bakımından da doğrudan sorumluluğunu ortaya koymaktadır.

Osman Taş'ın sağ salim bulunması için arama çalışmalarının kesintisiz, en geniş kapasiteyle ve tüm teknik imkânlar seferber edilerek sürdürülmesi hem hukuki hem de vicdani bir zorunluluktur. Bununla birlikte, olayın tüm yönleriyle aydınlatılması, ihmal veya kusur bulunup bulunmadığının ortaya çıkarılması ve sorumluların hesap vermesinin sağlanması; yaşam hakkının korunmasına ilişkin kamu otoritesinin asli yükümlülüğüdür. Bu süreçte şeffaflık, hesap verebilirlik ve etkinlik ilkelerinden sapılması, yalnızca idari bir zafiyet değil, doğrudan siyasi sorumluluğu da doğuran ağır bir yönetsel sorun alanına işaret etmektedir. Bu nedenle ilgili bakanlıkların derhal ve eşgüdüm içinde harekete geçerek gerekli tüm idari, teknik ve hukuki girişimleri başlatması; ihmal iddialarını açığa çıkaracak etkili soruşturma mekanizmalarını işletmesi ve benzer olayların tekrarını önleyecek yapısal tedbirleri gecikmeksizin hayata geçirmesi zorunludur.

Bu bağlamda;

1. Olayın gerçekleştiği köprünün yapım, bakım ve denetim sorumluluğu hangi idareye aittir ve bu sorumluluk hangi mevzuata dayanmaktadır?
2. Söz konusu köprünün mühendislik standartlarına uygunluğu en son ne zaman denetlenmiştir? Denetim raporlarının içeriği nedir?
3. "Derme çatma" olarak tanımlanan bu yapının kullanımda olması hangi idari denetim mekanizmasının zafiyetini göstermektedir?
4. Köprü ve dere geçişlerinde ülke genelinde riskli yapı envanteri bulunmakta mıdır? Varsa bu yapı neden riskli listede yer almamıştır?
5. Dere yatağı boyunca taşkın, akıntı ve boğulma riskine ilişkin teknik risk haritalaması yapılmış mıdır? Yapıldıysa neden önleyici altyapı yatırımı yapılmamıştır?
6. Bölgede uyarı levhaları, bariyer sistemleri ve güvenli geçiş altyapısı neden bulunmamaktadır?
7. Yerel yönetimlerin bu tür altyapı güvenliği denetimleri hangi periyotlarla yapılmaktadır? Denetimlerde tespit edilen eksiklikler neden giderilmemektedir?
8. Kırsal yerleşimlerde güvenli geçiş altyapısının geliştirilmesine yönelik ulusal bir yatırım programı neden etkin şekilde uygulanmamaktadır?
9. Bu olayın ardından başta Hakkâri olmak üzere ülke genelinde benzer yapıların acilen denetim altına alınması yönünde bir talimat verilmiş midir?